

VAKTSIINIDIPLOMAATIA – RELV KREMLI GEOPOLIITIKA ARSENALIS

Venemaa võimueliit on kasutanud COVID-19 pandeemiat oma geopoliitiliste ambitsioonide elluviimiseks.

Välispoliitilise kapitali suurendamiseks on käiku lastud ka enda elanikkonnale mõeldud vaktsiinivaru.

Vaktsiinidiplomaatiat on ellu viidud ulatusliku riikliku mõjutustegevuse toel.

OPORTUNISM KORONAPANDEEMIA NN EESLIINIL

Avangu geopoliitiliste eesmärkide realiseerimiseks tegi Kreml pandeemia esimese laine ajal, kui ta tõttas riikidele „abikätt“ osutades leevendama isikukaitsevahendite defitsiiti.

Markantseim näide Kremli nn maskiabist oli 2020. aasta märtsis Itaaliasse läkitatud sõjaväemedikute abikonvoi. Pealtnäha siiras abisaadetus Euroopa toonasesse koroonae- pitsentrisse osutus teadlikult kavandatud infooperatsiooniks, mis sillutas teed Kremli edasistele pandeemiaga seotud avantüüridele. Tunnuslausega „From Russia with love“ läkitatud abi kattevarjus levitas Kreml meediaruumis sõnumeid, et kriisis hätta sat- tunud Itaalia on üksi jäetud ja Euroopa Liidu solidaarsus olematu. Selleks rakendati moonutatud pilte Itaalia kodanikumeelsusest kuni lausvaledeni välja.

Алексей Пушков @Alexey_Pushkov

Польша не пропустила российские самолеты с помощью для Италии через свое воздушное пространство. Это подлость на уровне государственной политики. Тем более, что помощь шла в страну- союзницу Польши по ЕС и НАТО. России ни в чем не следует отныне идти навстречу Польше. Ни в чем.

423

1.2K

4K

Venemaa Föderatsiooninõukogu meedia- ja infopoliitika komisjoni esimees, senaator Aleksei Puškov väitis sotsiaalmeedias, et Poola võimud ei luba oma pimestatud Vene- vastasuse tõttu Itaaliale humanitaarabi transportivatel Vene lennukitel oma õhuruumi läbida. Poola valitsuse poolt kiiresti ümber lükatud valeinfo tekitas kokkuvõttes peavalu üksnes ajakir- janike päringutulva alla jäänud Vene diplomaatidele Varssavis.

Allikas: Twitter

Kreml maskidiplomaatia avantüüri Itaalias tegi veelgi küünilisemaks asjaolu, et samal ajal vaevles Venemaa enda meditsiinipersonal juba kaitsevahendite puuduse käes ja mitmel pool olid haiglatöötajad sunnitud koroonavõitlust pidama ilma maskide ja muu kaitsevarustusega.

Mõjutustegevuse eesmärk on näidata end suurjõuna, kes on valmis globaalsele kriisile leevendust tooma.

Ja kui Kreml oli lõpuks sunnitud diplomaatiliste kanalite kaudu ise maskiabi paluma muu hulgas Itaalialt, siis oli diplomaatilise korpuse esmane ja peamine mure, kui halvasti see avalikkuses välja paistab, kui suurabistaja ühtäkki justkui oma abi tagasi küsib.

Diplomaatide mure oli õigustatud, sest oli ju Venemaa mõjutustegevuse kaudsem eesmärk pandeemia esimese laine ajal tuua Venemaa maailma koroonavastases võitluses nn eesliinile – näidata end suurjõuna, kes on valmis ning võimeline globaalsele kriisile leevendust tooma.

2020. aasta augustis teataski Venemaa president Vladimir Putin, et Vene teadlased on valmis saanud maailma esimese toimiva koroonavaktsiini.

VAKTSIINITURUNDUS VENE MOODI

Paralleelselt teadetega Venemaa esimese koroonavaktsiini Sputnik V valmimisest käivitati Kreml riiklikult kontrollitud mõjutusarsenal, mille aktiivmeetmetest märkimisväärseim oli konkureerivate Lääne vaktsiinide vastane ulatuslik varjatud laimukampaania.

Sputniku tootmis- ja tarnekokkulepete eest vastutava Venemaa riikliku Otseinvesteeringute Fondi (OIF) ja selle juhi, Putinile lähedase Kirill Dmitrijevi juhitud kampaania ei olnud mõeldud üksnes Sputniku propageerimiseks, vaid sellega rõhuti sihiteadlikult ka Lääne vaktsiinidest tulenevatele võimalikele terviseohtudele.

Avalikult Venemaa riiklikus meedias ja varjatult globaalses sotsiaalmeediaruumis käima lükatud kampaania keskendus diskrediteeriva sisuga meemidele, mis pidid tekitama mulje kodanikualgatusest, mis peegeldab laia avalikkuse vastuseisu kahtlastele Lääne vaktsiinidele. Kampaania teravik oli suunatud arengumaailma suurriikidele nagu Brasiilia, Mehhiko, Argentina, India, Egiptus, Indoneesia jt.

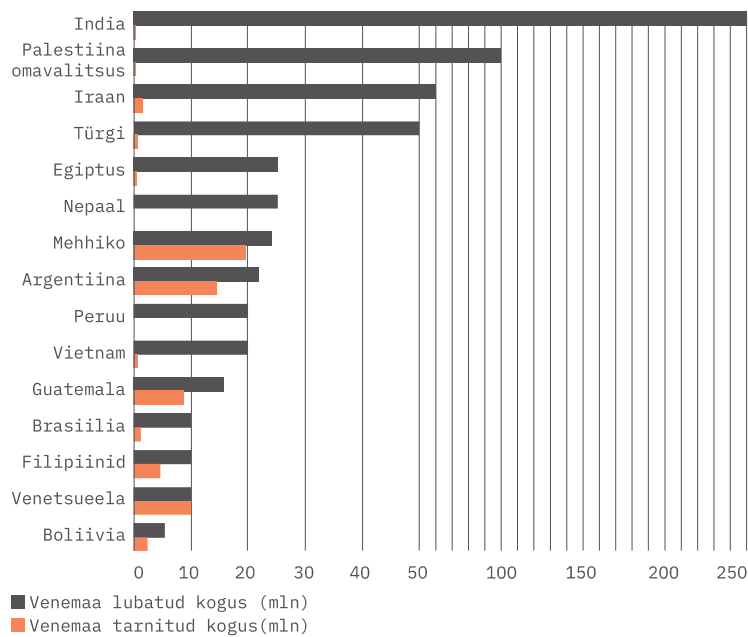
Kõige teravamalt sai Kreml musta PR-i võimu tunda Briti ravimifirma AstraZeneca, kelle Oxfordi teadlastega koostöös valminud vaktsiini ristas Kreml propaganda ahvi-vaktsiiniks ning mis lõpuks oli avaliku kuvandi parandamiseks sunnitud oma vaktsiini nime vahetama.

Oluline on märkida, et AstraZeneca sihtmärgiks valimine ei olnud kaugeltki juhuslik. Tegemist oli toona Lääne ühe lootustandvaima vaktsiiniga, millel oli üleilmselt sõlmitud enim tarnimise eelkokkuleppeid.

Laimukampaaniat toetasid suurejoonelised Sputnik V propagandaüritused välismaistele meditsiinieksperptidele, ning Vene diplomaatidele igapäevaseks muutunud tarneläbirääkimised, kus OIF-i juhtkonna suunisel tuli otsesõnu rõhutada ohtu, et Läänest võidakse saada kehva, inimeste peal korralikult testimata vaktsiini.

Vaktsiinidiplomaatia vankri ette rakendati ka Kremli mõjuisikute ulatuslik võrgustik, kes Vene võimude mahitusel oli valmis tegema lobitööd Sputnikule. Nende sekka mahtus nii välisriikides kontakte omavaid Vene oligarhe, endisi Lääne tipp-poliitikuid ning prominente maailma äri- ja meelelahutusringkondadest. Viimaste hulgas oli näiteks argentiinlasest miljonär ja filmiprodutsent Fernando Sulichin, kes oli Kremli müügi-meheks nii Argentina kui ka Brasiilia võimudega peetud vaktsiiniläbirääkimistel ning kellega koostöös kaaluti tõsimeeli Sputniku võidukäigust pajatavat dokumentaalfilmi, mille režissööriks pidi saama Sulichini hea sõber ja varemgi Kremliga edukalt koostööd teinud Hollywoodi režissöör Oliver Stone.

Venemaa Sputnik V tarnelubadused ja tarnitud kogused

Kümnetesse ja sadadesse miljoni-tesse doosidesse ulatuvad Sputnik V tarnelubadused arengumaadele pidid tähistama Vene vaktsiini globaalset võidukäiku ning põlistama Venemaa kui suurabistaja kuvandit COVID-19 vastases võitluses.

Arengumaadele lubatud Sputnik V tarnemahtudest on tegelikult suudetud täita vaevu 10% ja sellestki osa Venemaa enda riigisiseste vaktsiinivarude arvelt.

Allikas: Statista.com; avalikud allikad

TAGASILÖÖGID

Kremli vaktsiinidiplomaatiale suunatud jõupingutused ning avalikult väljahõigatud sadadesse miljonitesse vaktsiinidoosidesse ulatuvad tarnelepingud jätavad mulje Venemaa riiklikust edust koroonavastases võitluses. Tegelik olukord on teistsugune. Esialgne mainekujunduslik edu võidi mitmesuguste mahhinatsioonide toel küll saavutada, kuid selle hoidmine näib äärmiselt keeruline, kui mitte võimatu.

Juba 2021. aasta aprilliks oli OIF end tarnelepingutega lõhki sõlminud ja piisavate tootmisvõimsuste puudumise tõttu hakati kohustuste täitmist optimeerima lepingute ajatamise ning tarnekoguste vähendamisega. Paljudele riikidele on lubatud vaktsiinikogustest tarnida suudetud vaid tühine osa, kui sedagi.

Paljudele riikidele on lubatud vaktsiinikogustest tarnida suudetud vaid tühine osa, kui sedagi.

Asi on jõudnud sinnamaale, et puudujääke välistarnetes lapitakse Venemaa riigisiseste vaktsiinivarude arvelt. Nii võeti Venemaa Julgeolekunõukogu survele välisturgude rahustamiseks nn lisadoose varudest, mis olid tegelikult mõeldud Venemaa enda elanikkonna vaksineerimiseks. Säärane oportunity näitab väga hästi Venemaa võimueliidi tegelikke eelistusi selles kriisis.

Esialgsele edule töötab saatuslikuks saada ka võimude vaelevarustus Venemaa elanikkonna harjumuspärasest vastuvõtlikkusest riiklikule propagandale. Intensiivne Lääne vaktsiinide mustamine oli kui kahe teraga mõök, mis muutis suure osa Venemaa elanikkonnast umbusklikuks mistahes vaksineerimise suhtes. Venemaa on püsivalt maailmas eesotsas nii koroonasurmade kui ka vähese vaksineerituse poolest.

Vene võimueliidis on aga neidki, kes tajuvad tekkinud olukorra tõsidust ja on asunud liiga agarast vaktsiinidiplomaatiast tingitud riigisiseste tagasilöökide kartuses aktiivsemalt piirama vaktsiinide eksporti. Kriisi lahendamise asemel on see aga kokkuvõttes tekitanud Venemaa juhtkonnas kaks eri leeri – aktiivse vaktsiinidiplomaatia jätkamise pooldajad ja vastased, – kes kumbki oma mõjuvõimu ära kasutades üritavad vaid vastaspoole huve maha suruda.

Välisluureameti hinnangul on tõenäoliselt Kremli huvides siiski jätkata jõupingutusi, et end vaktsiinidiplomaatiaga rahvusvaheliselt suureks mängida. Samas ei paku vaktsiinide vähene tootmis- ja tarnevõimekus ning üha kriitilisemaks muutuv koroonaepeemia olukord Venemaal selleks kuigi häid väljavaateid. Seetõttu ei saa välistada, et Kreml üritab edaspidigi oma vaktsiinidiplomaatiasse tehtud investeeringuid kaitsta just ulatusliku riikliku mõjutustegevusega.